

Pavel Mrkus – Radiolaria

Galerie Emila Filly, 29. 1. – 4. 3. 2015, Jateční 49, 400 01 Ústí nad Labem,
www.gef.cz, www.armaturka-usti.cz

Galerie Emila Filly sídlí v tovární budově bývalé severočeské Armaturky v Ústí nad Labem stále více využívá charakter svého specifického prostoru, který nabízí k uměleckým prezentacím. Autoři se rádi nechávají oslovit unikátní industriální architekturou a site-specific strategie přirozeně pronikají do uměleckých instalací a expozic. Nový výstavní rok zahajuje Galerie Emila Filly výstavou Pavla Mrkuse, umělce s Ústím nad Labem spjatým především prostřednictvím jeho pedagogického působení (spolu s Danielem Hanzlíkem zde vede ateliér Time-based Media na Fakultě umění a designu, jejíž je nově zvoleným děkanem).

Pavel Mrkus patří mezi autory pevně vrostlé do současného vizuálního umění, v němž reprezentuje linii tvorby s nejnovějšími médii. V posledních letech se soustředí převážně na práci s datovými audiovizuálními projekcemi. Odhmotněnost formální stránky projekcí, virtuální, avšak sofistikované projekce jsou v případě Pavla Mrkuse tematizovány přítomností základních životních vztahů (vztah k bohu, univerzu, přírodě). Právě tento kontrast mezi nejmodernějším technickým médiem a mytologickou či spirituální rovinou představuje základní charakter autorovy tvorby, která i v mezinárodním kontextu oslovuje diváky vytříbenou technologickou formou, existenciálním a mytologickým obsahem, ale také jemností a hravostí.

Výstava RADIOLARIA čerpá z inspirace stejnojmenným kmenem jednobuněčných organismů tvořících si symetrickou mřížkovou strukturu kolem osy svého středu. Tyto drobné, nesmírně vizuálně zajímavé organismy (česky se jmenují Mřížovci a jsou například součástí planktonu) Mrkuse okouzly a staly se základem rozvíjených asociací a alegorií ústecké výstavy. Autor pro Galerii Emila Filly připravil expozici, která přímo pracuje s dotčeným galerijním prostorem, jež transformuje do podoby *black box* odpovídající nejlépe jeho záměru. Ocitáme se tak v zatemnělém místě, jež nám může asociovat nejen podmořské hlubiny, ale také něco mnohem neuchopitelnějšího, přesto neustále přítomného – Vesmír. Ve vnějším prostoru galerie Mrkus do instalace komponuje symetricky uspořádané velké audiovizuální projekce. Zvukem řízené datové kompozice budou generovány v reálném čase a doplněny originálním zvukem. Na něm umělec spolupracuje s hráčem na bicí nástroje Martinem Švarcem, jenž připravuje skladbu pro základní osově struktury a jejího rozvíjení kolem středu. Zde právě nalézáme jednu z mnoha inspirací mřížovci, transformovanou do práce se zvukem. Skladba, kterou Švarc s Mrkusem produkují, bude přehrána naživo v galerii v průběhu vernisáže, zaznamenána a posléze během výstavy přehrávána. Během přehrávání skladby budou generovány základní pohybové principy projektovaných kompozic, tedy to, jakým způsobem budou vizuální objekty reagovat na zvukovou stopu. Nejde tedy o videoprojekci, ale datový tok, probíhající a mizející stejně jako daná zvuková stopa v čase. Osová stavba Radiolarií byla námětem také pro základní orientaci a kompozici datových struktur, které jsou uváděny do pohybu rytmickými údery.

Druhá linie Mrkusovy výstavy vytváří ztišený protipól k velkolepé zvukově vizuální hře ve vnějším prostoru galerie. Ve výstavních buňkách, které tvoří svébytnou architektonickou součást Galerie Emila Filly autor instaluje LCD monitory s videem a drobné objekty realizované pomocí 3D tisku. Video i objekty opět volně rozvíjejí morfologii mřížovců a varíují tak ideální přírodní formu. Tato část výstavy má záměrně charakter kvazimuzeální prezentace formálně blízké přírodovědnému nebo rudolfinskému kabinetu kuriozit. Mrkus se zde od univerzálního obrací k intimitě a využívá dobře známé postupy prezentace pro ukotvení tématu.

Mnohohrstevenatý projekt Pavla Mrkuse není vůbec černobílý, ač tuto barevnou kombinaci využívá především. Práce s konkrétním prostorem, datovými kompozicemi, interaktivitou záznamu skladby a dalších generovaných procesů vytváří unikátní instalaci, nadčasovou i dočasnou, pompézní i intimní. Výstava Pavla Mrkuse *Radiolaria* je proto doplněna také doprovodným programem čerpajícím z bohaté vizuality a interaktivity podněcující divácký zájem.

Eva Mráziková